

Bruselj, 14. december 2016
(OR. en)

15530/16

CORLX 487
CFSP/PESC 1016
RELEX 1067
COARM 224
FIN 868
CONUN 222
COTER 133

DOPIS O TOČKI POD „I“

Pošiljatelj:	Delovna skupina svetovalcev za zunanje zadeve
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov (2. del)
Št. predh. dok.:	10254/15
Zadeva:	Omejevalni ukrepi (sankcije) –posodobitev najboljših praks EU za učinkovito izvajanje omejevalnih ukrepov

1. Odbor stalnih predstavnikov (Coreper) se je 29. junija 2015 seznanil s posodobljenim dokumentom o najboljših praksah EU (dok. 10254/15), ki se redno pregleduje.
2. Delovna skupina svetovalcev za zunanje odnose v sestavi „sankcije“ se je 9. decembra 2016 dogovorila o novih elementih, ki jih je treba vključiti v dokument o najboljših praksah EU, in sicer v odstavka 9a in 9b.
3. Glede na navedeno naj se Coreper seznani z najnovejšo posodobljeno različico dokumenta o najboljših praksah EU, ki je navedena v prilogi.

Najboljše prakse EU
za učinkovito izvajanje omejevalnih ukrepov

	<u>Stran</u>
<u>Uvod</u>	3
A. <u>Določitev in ugotavljanje istovetnosti oseb in subjektov, za katere veljajo ciljni omejevalni ukrepi</u>	4
I. Ugotavljanje istovetnosti določenih oseb ali subjektov	4
II. Zahtevki v zvezi z napačno identiteto	5
III. Črtanje s seznama	9
B. <u>Finančni omejevalni ukrepi</u>	11
I. Zakonodajni okvir	11
II. Upravna in sodna zamrznitev, zaseg in zaplemba	12
III. Obseg finančnih omejevalnih ukrepov	13
IV. Vloga gospodarskih subjektov in državljanov	15
V. Uporaba informacij s strani pristojnih organov	16
VI. Sredstva	17
VII. Gospodarski viri	20
VIII. Lastništvo in nadzor	22
IX. Določeni pravni subjekti	26
X. Izjeme	26
XI. Vodilo pri obravnavi zahtevkov za izvzetja	28
C. <u>Prepovedi dobave blaga</u>	31
D. <u>Usklajevanje in sodelovanje</u>	31

Uvod

1. Svet je 8. decembra 2003 sprejel Smernice za izvajanje in ocenjevanje omejevalnih ukrepov v okviru SZVP¹ (v nadaljnjem besedilu: smernice). V teh smernicah je bilo predlagano, da naj bi za nadzorovanje in spremljanje izvajanja takšnih omejevalnih ukrepov skrbel poseben organ Sveta. COREPER je zatem 26. februarja 2004 pooblastil Delovno skupino svetovalcev za zunanje zadeve, da ob že danih nalogah spremlja in ocenjuje tudi omejevalne ukrepe EU, pri čemer se občasno sestaja v sestavi posebnega organa za sankcije, teh sestankov pa se po potrebi udeležujejo tudi strokovnjaki iz glavnih mest. Naloge tega organa zajemajo tudi razvoj najboljših praks med državami članicami v zvezi z izvajanjem omejevalnih ukrepov.
2. Ta dokument naj bi neprestano pregledovali, zlasti da bi dodajali najboljše prakse v zvezi z izvajanjem omejevalnih ukrepov.
3. Najboljše prakse naj bi veljale za splošna *priporočila*, ki niso izčrpna, v zvezi z učinkovitim izvajanjem omejevalnih ukrepov v skladu z veljavnim pravom Unije in nacionalno zakonodajo. Te prakse niso pravno zavezujoče in naj se ne bi razlagale v smislu priporočanja kakršnegakoli ukrepa, ki ne bi bil združljiv z veljavno zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, vključno z zakonodajo na področju o varstva podatkov.
4. S tem dokumentom naj se ne bi podvajalo obstoječe delo, temveč naj bi se ugotovili ključni elementi izvajanja sankcij ob upoštevanju:
 - posebnega položaja v okviru pravnega sistema Evropske unije,
 - pregleda trenutnega stanja izvajanja sankcij, ki ga opravlja Relex/Organ za sankcije,
 - pomena poudarjanja nekaterih že obstoječih najboljših praks, ki odražajo trenutne prednostne naloge držav članic.

¹ Dokument Sveta 15579/03, nazadnje posodobljen z dok. 11205/12.

V tem dokumentu se izraz „izjema“ nanaša na uporabe, ki jih uredbe ne prepovedujejo, medtem ko se „izvzetje“ nanaša na uporabe, ki so prepovedane, razen če jih ne odobri pristojen organ. V pričujočem dokumentu se glagoli v sedanjem in prihodnjem času, glagol „morati“ in besedna zveza „imeti obveznost“ nanašajo na pravne obveznosti, ki jih nalagajo uredbe EU ali drugi mednarodni zakoni, nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Unije; oblika „naj bi“ se nanaša na najboljšo prakso, oblika „(bi) lahko“ pa se nanaša na predloge, ki bi lahko bili ustrezni glede na okoliščine in drugo ustrezno zakonodajo in postopke.

A. Določitev in ugotavljanje istovetnosti oseb in subjektov, za katere veljajo ciljni omejevalni ukrepi

I. Ugotavljanje istovetnosti določenih oseb ali subjektov

5. Da bi izboljšali učinkovitost finančnih omejevalnih ukrepov in omejitve glede sprejema oseb ter se izognili nepotrebnim težavam, ki jih povzročajo homonimi ali skoraj enaka imena (možnost „napačne identitete“), naj bi bilo v trenutku ugotavljanja istovetnosti na voljo čim več posebnih identifikatorjev, ki naj bi bili objavljeni ob sprejetju omejevalnega ukrepa. Pri fizičnih osebah bi morali podatki vključevati zlasti priimek in ime (če je na voljo, tudi v izvirnem jeziku) z ustreznim prečrkovanjem, kot je navedeno v potnih listinah, ali prečrkovana v skladu s standardi Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO), vzdevke, spol, datum in kraj rojstva, državljanstvo, naslov ter številko osebne izkaznice ali potnega lista. V vsakem primeru bi moralo biti prečrkovanje v skladu s standardi ICAO navedeno vedno in v vseh jezikovnih različicah pravnega akta, ki uvaja omejevalne ukrepe. V zvezi s subjekti naj bi podatki vključevali predvsem polno ime, glavni sedež podjetja, kraj registracije poslovalnice, datum registracije in njeno številko.

6. Po določitvi (fizične ali pravne) osebe ali subjekta naj bi se identifikatorji neprestano preverjali, da bi jih podrobneje opredelili in dopolnili, pri čemer naj bi sodelovali vsi, ki lahko k temu pripomorejo. Vzpostavili naj bi se postopki, s katerimi bi zagotovili takšno neprekinjeno preverjanje, pri katerem naj bi sodelovali vsi, ki lahko pripomorejo k tem prizadevanjem, zlasti vodje misij EU v zadevni tretji državi, pristojni organi in agencije v državah članicah in finančne institucije. Kar zadeva ukrepe, usmerjene proti tujim režimom, bi lahko vsako naslednje predsedstvo pozvalo zadevne vodje misij EU, naj preverijo in po možnosti spremenijo in/ali dopolnijo podatke o ugotavljanju istovetnosti določenih oseb ali subjektov. Posodobljeni seznam z dopolnjenimi podatki za ugotavljanje istovetnosti se sprejmejo v skladu z osnovnim aktom.
7. Uskladile naj bi se oblike seznamov oseb ali subjektov in njihovi identifikatorji.

II. Zahtevki v zvezi z napačno identiteto

8. Če so podatki o določeni osebi ali subjektu omejeni le na ime te osebe/subjekta, bi lahko bila določitev osebe ali subjekta v praksi težavna zaradi potencialno dolgega seznama možnih ustrežajočih zadetkov. Zaradi tega so nujni dodatni identifikatorji. Kljub dodatnim identifikatorjem pa bi bilo lahko razlikovanje med določenimi osebami ali subjekti in nedoločenimi osebami ali subjekti še vedno težavno. V nekaterih primerih bi se lahko zgodilo, da se zamrznejo sredstva osebe/subjekta, proti kateri/kateremu omejevalni ukrepi niso bili usmerjeni, ali da se osebi prepove vstop na ozemlje držav članic EU zaradi identifikatorjev, ki se ujemajo z identifikatorji določene osebe/subjekta. Države članice in Komisija naj bi vzpostavile postopke, s katerimi bi zagotovile, da so njihove ugotovitve glede zahtevkov v zvezi z domnevno napačno identiteto s tega vidika usklajene. Države članice, Komisija, ESZD in Svet bi morali sodelovati, da bi se izognili pozitivnemu zadetku, do katerega pride zaradi pomanjkljivih identifikatorjev.

9. Gospodarskim subjektom bi bilo treba praviloma svetovati, naj ne navezujejo poslovnih stikov z osebami ali subjekti, s katerimi se razpoložljivi identifikatorji popolnoma ujemajo, razen če je jasno, da ne gre za določeno osebo ali subjekt. Države članice, Komisija, ESZD in Svet bi morali izmenjati informacije, če identificirajo nedoločeno osebo ali subjekt, katerega identifikatorji se v celoti ujemajo z identifikatorji osebe ali subjekta na seznamu. Omejena dostopnost identifikatorjev ne more upravičiti poslovanja z določeno osebo ali subjektom.
- 9a. Prav tako pa je pomembno zagotoviti, da se fizičnim osebam, s katerimi se razpoložljivi identifikatorji popolnoma ujemajo, čeprav trdijo, da omejevalni ukrepi niso usmerjeni proti njim, med preiskavami, opisanimi v odstavkih od 10 do 16, ne odtegnejo sredstva, potrebna za zadovoljevanje njihovih osnovnih potreb². Z drugačnim pristopom bi osebe, ki lahko sčasoma dokažejo, da omejevalni ukrepi niso usmerjeni proti njim, obravnavali strože od oseb, proti katerim so taki ukrepi dejansko usmerjeni, saj se lahko za slednje uporabljajo običajna odstopanja za zadovoljevanje njihovih osnovnih potreb.
- 9b. Takim fizičnim osebam bi morale biti na primer dovoljeno odpreti nov bančni račun, vendar bi morali ustrezni gospodarski subjekti sredstva na tem računu proaktivno obravnavati kot zamrznjena med izvajanjem nadaljnjih preiskav (glej odstavke od 10 do 16 v nadaljevanju) o tem, ali je fizična oseba določena. V tem vmesnem obdobju bi bilo treba zadevnim fizičnim osebam omogočiti, da pridobijo ustrezna dovoljenja od pristojnega nacionalnega organa. Če pa se pozneje izkaže, da niso določene in da dovoljenje ni potrebno, se zamrznitev sredstev razveljavi, dovoljenja pa niso več potrebna. Gospodarski subjekti se v primeru zahtevkov glede napačne zamrznitve sredstev nedoločene osebe lahko sklicujejo na varstvo, zagotovljeno s klavzulo o izvzetju od odgovornosti (glej odstavek 37 v nadaljevanju).

² Tak primer je lahko begunec, ki zaprosi za dostop do bančnega računa zaradi prejemanja socialne podpore.

a) Preiskave s strani pristojnih organov

10. Če oseba/subjekt, čigar sredstva ali gospodarski viri se zamrznejo, trdi, da omejevalni ukrepi niso bili usmerjeni proti njej/njemu, naj bi stopila/stopil v stik s finančno institucijo, v kateri so bila sredstva ali gospodarski viri zamrznjeni, ali s pristojnim organom, ki je naveden na spletnih straneh, naštetih v prilogah k uredbam EU. Če je kreditna ali finančna institucija ali drug gospodarski subjekt v dvomih, ali je stranka dejansko določena oseba/subjekt, naj bi uporabila vse vire, ki so ji na voljo, da bi ugotovila istovetnost te stranke. Če poizvedovanje ni uspešno, naj bi gospodarski subjekt obvestil pristojne organe ustrezne države članice.
11. Če oseba, ki želi vstopiti v EU, trdi, da ni oseba, ki je označena v skladu z omejevalnimi ukrepi, in/ali kadar so mejni organi/organi za priseljevanje po uporabi vseh virov, ki so jim na voljo za ugotavljanje istovetnosti te osebe, v dvomih, ali je ta oseba dejansko določena oseba, naj bi mejni organi/organi za priseljevanje obvestili o zahtevku ali poizvedbi pristojne organe ustrezne države članice³.
12. V obeh primerih naj bi pristojni organi preučili zahtevek ali poizvedbo⁴.

³ Včasih so organi, pristojni za priseljevanje, pristojni organi tudi v tem primeru.

⁴ V primerih določitve na podlagi resolucij VSZN bi lahko bilo za pristojne organe težko, da sami opravijo takšno preiskavo; v takšnih primerih se je treba držati postopka iz točke (c)(ii).

b) Pozitivni sklep v zvezi z napačno identiteto

13. Kadar pristojni organi po preučitvi zadeve sklenejo, da ob upoštevanju vseh ustreznih dejstev in okoliščin zadevna oseba/subjekt *ni* določena oseba/subjekt, naj bi o tej ugotovitvi obvestili osebo/subjekt in/ali gospodarske subjekte ali zadevne mejne organe/organe za priseljevanje. Kjer je to ustrezno, naj bi obvestili tudi druge države članice, Komisijo, ESZD in Svet, zlasti zaradi možnosti, da bi lahko zadevna oseba/subjekt naletela na podobne težave v drugih državah članicah.
14. Kadar pristojni organi po preučitvi zadeve sklenejo, da ob upoštevanju vseh ustreznih dejstev in okoliščin zadevna oseba/subjekt *je* določena oseba/subjekt, naj bi o tej ugotovitvi obvestili, kjer je to ustrezno, osebo/subjekt in/ali gospodarske subjekte ali zadevne mejne organe/organe za priseljevanje.

(c) Negotovost v zvezi z zahtevki

(i) Zadeve v zvezi z avtonomnimi omejevalnimi ukrepi EU

15. Kadar pristojni organi ne morejo ugotoviti pravilnosti zahtevka glede napačne identitete in zahtevkov ni očitno neutemeljen, naj bi bile države članice, Komisija in ESZD obveščene o tem zahtevku, če je to relevantno, zadevo pa naj bi obravnaval Svet, po možnosti na podlagi dodatnih informacij, ki jih priskrbi država, ki je predlagala določitev osebe, ali vodje misij EU v zadevni tretji državi, kjer je to ustrezno, da bi tako dognali, če gre dejansko za primer napačne identitete.

(ii) Zadeve v zvezi z omejevalnimi ukrepi, uvedenimi na podlagi resolucij Varnostnega sveta ZN

16. Kadar pristojni organi *ne* morejo ugotoviti pravilnosti zahtevka v zvezi z napačno identiteto in zahtevkov ni očitno neutemeljen, naj bi bile države članice in Komisija obveščene o tem zahtevku, če je to relevantno. Država članica, ki je preučila zahtevek, ali Komisija naj bi se posvetovala z Odborom ZN za sankcije, ki je bil ustanovljen na podlagi zadevne resolucije VSZN, in po možnosti prek tega odbora z državo, ki je predlagala določitev. Vprašanje bi se lahko po potrebi predložilo temu odboru v odločilno razsodbo. Ta naj bi se sporočila državam članicam in Komisiji.

(d) Ugotovitve sodišča

17. Če se je sodišče ali razsodišče države članice izreklo o zahtevkih glede napačne identitete, naj bi to pristojni organi te države sporočili vsem drugim državam članicam, Komisiji in ESZD.

III. Črtanje s seznama

(a) črtanje s seznama v zvezi z avtonomnimi sankcijami EU

18. Za verodostojnost in zakonitost omejevalnih postopkov je bistven pregleden in učinkovit postopek za črtanje s seznama. S takšnim postopkom bi se lahko izboljšala tudi kakovost odločitev o uvrstitvi na seznam. Črtanje s seznama bi bilo primerno v različnih primerih, vključno zaradi dokazane napačne uvrstitve na seznam, tehničnih naknadnih sprememb dejstev, odkritja dodatnih dokazov, smrti osebe na seznamu ali stečaja subjekta na seznamu. Pravzaprav je črtanje s seznama ustrezno vedno, ko merila za uvrstitev na seznam niso več izpolnjena.

19. Pri obravnavi zahtevka za črtanje s seznama⁵ naj bi se upoštevale vse ustrezne informacije. Ne glede na predložitev zahtevkov za črtanje s seznama se v vseh državah članicah opravlja redni pregled, kakor je določeno v ustreznem pravnem aktu, da se ugotovi, ali še obstajajo razlogi za ohranitev osebe ali subjekta na seznamu.
20. Pri pripravi teh rednih pregledov naj bi državo, ki je predlagala uvrstitev na seznam, zaprosili za mnenje, ali je treba obdržati to določitev, vse države članice pa naj bi preudarile, ali imajo dodatne informacije, ki bi jih lahko predložile. Kakršna koli odločitev o črtanju s seznama naj bi se kar najhitreje uveljavila.
21. Osebe in subjekti, uvrščeni na seznam, lahko sprožijo postopek proti aktu, naslovljenemu nanje. Takšni postopki se obravnavajo na Splošnem sodišču EU. Pritožbo na sodbo Splošnega sodišča obravnava Evropsko sodišče.
22. Razglasitev ničnosti aktov, ki uvajajo omejevalne ukrepe proti osebi ali subjektu, nima učinka takoj po izreku sodbe Sodišča, razen če je to izrecno navedeno v sodbi. Učinki aktov, ki so bili razglašeni za nične na prvi stopnji, se zadržijo do poteka roka za vložitev pritožbe na Evropskem sodišču (dva meseca in deset dni od vročitve sodbe). V tem času lahko pristojna institucija EU odpravi ugotovljene kršitve tako, da sprejme, če je to ustrezno, nove omejevalne ukrepe, ki se nanašajo na zadevne osebe in subjekte. Institucija EU lahko tudi vloži pritožbo; v tem primeru ostane seznam veljaven v celoti, dokler pritožba ni razrešena. Po obdobju dveh mesecev in desetih dni bodo omejevalni ukrepi proti tej osebi ali subjektu odpravljeni ali pa bi lahko ostali veljavni v celoti, odvisno od tega, ali institucija ali drugi akterji sklenejo, da bodo sprejeli katerega koli od navedenih ukrepov.

⁵ Postopkovne podrobnosti glede zahtevkov za črtanje s seznama v zvezi z avtonomnimi ukrepi EU so v odstavkih 19 in 20 Priloge I k smernicam.

(b) črtanje s seznama v okviru ZN (kontaktna točka, varuh človekovih pravic)

23. Varnostni svet ZN je 19. decembra 2006 sprejel Resolucijo št. 1730 (2006), s katero je generalni sekretar vzpostavil kontaktno točko v okviru sekretariata za sprejemanje zahtevkov za črtanje s seznama. Vlagatelji zahtevka, ki niso navedeni na seznamu sankcij proti Al Kajdi, lahko predložijo zahtevke za črtanje s seznama kontaktni točki ali prek svoje države prebivališča ali državljanstva. Vlagatelji zahtevka, ki so navedeni na seznamu sankcij proti Al Kajdi, lahko svoje zahtevke za črtanje s seznama predložijo prek urada varuha človekovih pravic⁶.
24. Če je oseba črtana s seznama sankcij ZN, se zadevni pravni akti EU ustrezno spremenijo.

B. Finančni omejevalni ukrepi

I. Zakonodajni okvir

25. Uredbe EU, ki uvajajo ukrepe zamrznitve, se neposredno uporabljajo v državah članicah EU in jih ni treba prenesti v nacionalno pravo. Uredbe o sankcijah pa zahtevajo od držav članic, da sprejmejo zakonodajo, v kateri so določene kazni za kršitev omejevalnih ukrepov. V njih je tudi določeno, da države članice imenujejo pristojne organe, določene z uredbami, in jih navedejo na spletnih straneh, navedenih v prilogah k uredbam, kar lahko pomeni izvedbene ukrepe na nacionalni ravni. Poleg zakonodaje, ki jo je sprejela Unija, bi države članice morale po potrebi uvesti dodaten zakonodajni okvir, zakone ali predpise, da bi se zamrznila sredstva in finančno premoženje ter gospodarski viri oseb in subjektov, za katere veljajo omejevalni ukrepi na nacionalni ravni, vključno z osebami ali subjekti, vpletenimi v

⁶ Glede postopkovnih podrobnosti za zahtevke za črtanje s seznama v zvezi z ukrepi ZN glej <http://www.un.org/sc/committees>.

v teroristična dejanja, ter da bi se prepovedalo, da se sredstva in gospodarski viri dajo na razpolago ali v korist takšnim osebam in subjektom, in sicer zlasti z upravnimi ukrepi zamrznitve in/ali z uporabo sodnih nalogov za zamrznitev z enakim učinkom. To naj bi bilo v skladu z ustreznimi standardi FATF, zlasti s priporočilom št. 6 o ciljnih finančnih sankcijah v zvezi s terorizmom in financiranjem terorizma⁷.

26. Takšni ukrepi naj bi nacionalnim organom omogočili, da nemudoma odredijo in odobrijo zamrznitev vseh sredstev in gospodarskih virov, ki pripadajo določeni osebi ali subjektu v jurisdikciji zadevne države članice, so v lasti te osebe ali subjekta ali pa jih ta nadzira ali z njimi razpolaga, obenem pa bi se ukrepi lahko nanašali tudi na osebe in subjekte, ki imajo glavni sedež, dejavnosti in cilje v Evropski uniji. Bili naj bi tudi podlaga za ukrepe zamrznitve, dokler se ne sprejmejo sklepi o ukrepih EU za izvajanje resolucij VSZN⁸.
27. V nadaljevanju so navedene najboljše prakse za izvajanje ukrepov Unije za zamrznitev sredstev in tudi ustrezna vodila glede izvajanja nacionalnih ukrepov zamrznitve.

II. Upravna in sodna zamrznitev, zaseg in zaplemba

28. Upravna zamrznitev bi se na splošno lahko štela predvsem za ukrep, s katerim se ustvari podlaga za splošno preprečitev vsakršne uporabe zamrznjenih sredstev in gospodarskih virov ter vseh transakcij oseb ali subjektov, ki jih je določil pristojni organ. Upravno zamrznitev je treba ločiti od sodne zamrznitve, zasega in zaplembe, ki jih ni mogoče odrediti v okviru omejevalnih ukrepov, temveč le kot nacionalni izvršilni ukrep.

⁷ Standardi FATF zajemajo štirideset priporočil o boju proti pranju denarja in financiranju terorizma ter širjenju orožja, ki so na voljo na naslovu http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf.

⁸ Brez poseganja v sprejetje uredbe EU o omejevalnih ukrepih proti teroristom, ki delujejo znotraj EU, na podlagi člena 75 PDEU.

29. Če je tako določeno v nacionalni zakonodaji o kaznih, ki se uporabljajo v primeru kršitve sankcij⁹, je preventivno zamrznitev, zaseg in zaplembo mogoče uporabiti kot kazen za kršitev omejevalnih ukrepov.

III. Obseg finančnih omejevalnih ukrepov

30. Finančni omejevalni ukrepi v okviru uredb EU zajemajo:
- zamrznitev sredstev in gospodarskih virov določenih oseb in subjektov ter
 - prepoved, da se sredstva in gospodarski viri dajo na razpolago takšnim osebam in subjektom.
31. Opredelijo se izrazi „zamrznitev sredstev“, „zamrznitev gospodarskih virov“, „sredstva“ in „gospodarski viri“, v posameznih uredbah pa se predvidijo izjeme in izvzeta od ukrepov. Nekateri predlogi za zadevno standardno besedilo so navedeni v smernicah.
32. Finančni omejevalni ukrepi ne vključujejo spremembe lastništva zamrznjenih sredstev in gospodarskih virov in niso kazenski ukrepi.
33. Po začetku veljavnosti uredb, ki uvajajo ukrepe zamrznitve, imajo te uredbe prednost pred vsemi nezdružljivimi pogodbenimi dogovori. Uredbe se torej uporabljajo ne glede na pravice ali obveznosti, določene s pogodbo, sklenjeno pred začetkom veljavnosti uredb, in preprečujejo izpolnitev aktov, s katerimi se izvajajo pogodbe, sklenjene pred začetkom veljavnosti uredb¹⁰.

⁹ Uredbe o sankcijah zahtevajo od držav članic, da sprejmejo zakonodajo, v kateri so določene kazni za kršitev omejevalnih ukrepov (glej odstavek 19).

¹⁰ Sodba v zadevi Möllendorf, C-117/06, EU:C:2007:596, točka 62.

34. Zamrznitev zajema vsa sredstva in gospodarske vire, ki pripadajo ali so v lasti določenih oseb in subjektov, pa tudi sredstva in gospodarske vire, s katerimi takšne osebe in subjekti razpolagajo ali jih nadzirajo. Razpolaganje ali nadzor naj bi zajemala vse situacije, v katerih lahko določena oseba ali subjekt brez lastništva zakonito razpolaga s sredstvi ali gospodarskimi viri, katerih ni lastnik, ali jih prenaša, ne da bi za to potrebovala predhodno odobritev zakonitega lastnika. Šteje se, da določena oseba razpolaga s sredstvi ali gospodarskimi viri ali jih nadzira, če med drugim:

(a) ima bankovce ali dolžniška potrdila, izdana na nosilca,

(b) ima v svojih prostorih premičnine, ki jih ima v lasti skupaj z nedoločeno osebo ali subjektom,

(c) je pridobila polna ali podobna pooblastila, da zastopa lastnika, kar ji omogoča, da odreja prenos sredstev, ki niso v njeni lasti (npr. za namene vodenja posebnega bančnega računa), ali

(d) je roditelj ali varuh, ki upravlja bančni račun mladoletne osebe v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo.

Pojma lastništva in nadzora v kontekstu prepovedi dajanja sredstev in gospodarskih virov na razpolago sta podrobneje opisana v oddelku B dela VIII.

35. Zamrznitev naj načeloma ne bi vplivala na sredstva in gospodarske vire, ki jih določene osebe in subjekti nimajo v lasti ali jim ne pripadajo, z njimi ne razpolagajo ali jih ne nadzirajo. Tako na primer niso zajeta sredstva in gospodarski viri nedoločenega delodajalca določene osebe, razen če jih ta oseba ne nadzira ali z njimi ne razpolaga. Prav tako niso zajeta sredstva in gospodarski viri nedoločenega subjekta, ki ima drugačno pravno osebnost kot določena oseba ali subjekt, razen če jih določena oseba ali subjekt ne nadzira ali z njimi ne razpolaga. Kljub temu pa so v praksi v celoti zajeta sredstva in gospodarski viri, ki jih imata v skupni lasti določena oseba ali subjekt in nedoločena oseba ali subjekt.

36. Nedoločena oseba ali subjekt lahko naknadno zaprosi za dovoljenje za uporabo takšnih sredstev in gospodarskih virov, kar bi lahko vključevalo ločitev skupnega lastništva, da bi se lahko delež te osebe odmrznil.

Izvzetje od odgovornosti

37. Oseba ali subjekt, ki izvršuje zamrznitev, pri čemer ni malomarna in ravna v dobri veri, da je takšno dejanje v skladu z uredbo, ne velja za odgovorno¹¹ v razmerju do osebe ali subjekta, ki je predmet takšnega ukrepa. Dejanja oseb in subjektov ne smejo povzročiti odgovornosti, če ti niso vedeli ali imeli utemeljenega razloga za sum, da bi s svojimi dejanji lahko kršili omejevalne ukrepe. V ta namen je v večini uredb vključena določba o izvzetju od odgovornosti, v oddelku G dela III smernic pa je navedeno zadevno standardno besedilo.

Določba o odsotnosti terjatev

38. Osebe ali subjekti, ki izpolnjujejo obveznosti po uredbah, v razmerju do določene osebe ali subjekta niso odgovorni za škodo, ki bi jo lahko zaradi tega utrpela slednja oziroma slednji. Dokazno breme, da izpolnitev takšnega odškodninskega zahtevka ni prepovedana, nosi oseba, ki uveljavlja ta zahtevek. V ta namen je v več uredbah vključena določba o odsotnosti terjatev, v oddelku H dela III smernic pa je navedeno zadevno standardno besedilo.

IV. Vloga gospodarskih subjektov in državljanov

39. Uredbe, ki uvajajo ukrepe zamrznitve, se med drugim uporabljajo za pravne subjekte EU in druge gospodarske subjekte, vključno s finančnimi in kreditnimi institucijami, ki poslujejo v celoti ali delno v EU, ter za državljane EU.

¹¹ Tudi kazensko; glej sodbo v zadevi Mohsen Afrasiabi in drugi, C-72/11, EU:C:2011:874, točka 55.

40. Zakonodaja o preprečevanju pranja denarja nekaterim podjetjem in poklicem nalaga določene zahteve glede preverjanja istovetnosti strank in glede preprečevanja anonimnih transakcij v nekaterih okoliščinah. V nekaterih primerih lahko uredbe, ki nalagajo finančne omejevalne ukrepe, uvajajo dodatne obveznosti za gospodarske subjekte, da „poznajo svoje stranke“. V ta namen glej tudi oddelek B dela VIII o lastništvu in nadzoru.
41. Vse osebe in subjekti, ki spadajo v pristojnost Unije, morajo pristojnim organom sporočiti vse informacije, ki so jim na voljo in ki bi lahko olajšale uporabo finančnih omejevalnih ukrepov. To vključuje podrobnosti o zamrznjenih računih (imetnik računa, številka, vrednost zamrznjenih sredstev) in druge podrobnosti, ki bi lahko bile koristne, npr. podatke o identiteti določenih oseb ali subjektov in, kjer je to ustrezno, podrobnosti o prilivih, ki se knjižijo v dobro zamrznjenega računa v skladu s posebno ureditvijo finančnih in kreditnih institucij, o poskusih strank ali drugih oseb, da bi brez dovoljenja dale določeni osebi ali subjektu na razpolago sredstva ali gospodarske vire, in informacije, po katerih bi bilo mogoče sklepati, da so se ukrepi zamrznitve zaobšli. Prav tako morajo sodelovati s pristojnimi organi pri preverjanju informacij. Kjer je to ustrezno, bi lahko priskrbeli tudi podrobnosti o osebah in subjektih, katerih imena so zelo podobna ali enaka imenom določenih oseb ali subjektov.

V. Uporaba informacij s strani pristojnih organov

42. Uredbe določajo, da lahko pristojni organi uporabijo prejete informacije le v namene, za katere so bile te priskrbljene. To vključuje zagotavljanje učinkovitega izvajanja ukrepov in kazenskega pregona ter, kjer je tako določeno v uredbi, sodelovanja z ustreznim odborom ZN za sankcije. Pristojni organi torej smejo na podlagi ustreznih uredb ali ustrezne nacionalne zakonodaje med drugim izmenjevati informacije:

- s Komisijo, Svetom, ESZD in pristojnimi organi drugih držav članic,
- z organi kazenskega pregona in z ustreznimi sodišči in razsodišči, odgovornimi za izvrševanje uredb o uvedbi ukrepov zamrznitve in zakonodaje o preprečevanju pranja denarja,
- z drugimi preiskovalnimi organi in organi pregona,
- s pristojnim odborom ZN za sankcije in
- s kreditnimi in finančnimi institucijami, kolikor je to potrebno za izvrševanje finančnih omejevalnih ukrepov ali za preprečevanje pranja denarja.

43. Pristojnim organom se ne bi smelo preprečiti, da v skladu z nacionalno zakonodajo izmenjujejo informacije s pristojnimi organi ustreznih tretjih držav in med seboj, kadar je to potrebno za pomoč pri povrnitvi odtujenega premoženja. Uredbe določajo, da si morajo pristojni organi in Komisija izmenjavati informacije¹².

VI. Sredstva

(a) Zamrznitev sredstev, ki pripadajo, so v lasti, z njimi razpolaga ali jih nadzira določena oseba ali subjekt

44. Zamrznitev sredstev v nasprotju z zaplembo ne vpliva na lastništvo zadevnih sredstev. Od oseb, ki razpolagajo s sredstvi v lasti določene osebe ali subjekta (npr. če so bila sredstva izročena kreditni instituciji kot poroštvo) ali takšna sredstva nadzirajo, se ne zahteva, da se odrečejo takšnemu razpolaganju ali nadzoru ali da pridobijo dovoljenje, da to nadaljujejo.

¹² Glej na primer člen 9(3) Uredbe Sveta (EU) št. 270/2011 z dne 21. marca 2011 o omejevalnih ukrepih zoper nekatere osebe in subjekte glede na razmere v Egiptu.

45. Za vsakršno uporabo in ravnanje s sredstvi, obračanje in spremembe, kot je upravljanje portfelja, bodisi s strani določene osebe ali druge osebe, ki razpolaga s takšnimi sredstvi ali jih nadzira, je potrebno predhodno dovoljenje. Skupno lastništvo sredstev ne izniči te zahteve, čeprav premoženje tretje strani kot tako po uredbah ni zamrznjeno.
46. Upniki določene osebe ali subjekta lahko brez dovoljenja prenesejo svoje terjatve (tj. zahtevke, ki prinašajo finančne koristi) do določene osebe ali subjekta na katerokoli nedoločeno osebo. Določena oseba ali subjekt pa nasprotno potrebuje dovoljenje, da prenese svojo terjatev do katerekoli druge osebe ali subjekta na katerokoli drugo osebo.
47. Določeni osebi ali subjektu oziroma nedoločeni osebi ali subjektu, ki uveljavlja odškodninski zahtevek zoper določeno osebo ali subjekt, je prepovedano uveljavljati pravico do pobota, razen če to ni predhodno dovoljeno.
48. Uredbe ne dajejo pravice do zaplombe gotovine in denarnih sredstev, ki jih ima pri sebi določena oseba; takšna zaplomba bi lahko bila ustrezna v nekaterih okoliščinah po nacionalni zakonodaji. Vseeno pa morajo organi preprečiti, da se takšna sredstva obračajo, prenašajo, spreminjajo, uporabljajo, se do njih dostopa ali se z njimi ravna na način, ki ga uredbe prepovedujejo. Kadar organi vedo, da ima določena oseba pri sebi gotovino ali druga sredstva, lahko vseeno izkoristijo svoja pooblastila v okviru obstoječega pravnega okvira, na primer na podlagi zakonodaje s področja boja proti terorizmu in pranju denarja. Od držav članic bi se lahko zahtevalo, da spoštujejo privilegije in imunitete, ki jih ima po mednarodnem pravu določena oseba, kar bi lahko omejilo možnosti ukrepanja¹³.

¹³ Na primer, če določena oseba potuje na sedež mednarodne organizacije in se pri tem uporabljajo posebne določbe ustreznega sporazuma o sedežu.

(b) Dajanje sredstev na razpolago določeni osebi ali subjektu

49. Dajanje sredstev na razpolago določeni osebi ali subjektu, najsi bo to kot plačilo blaga in storitev, darilo, vračilo sredstev, ki so bila prej vezana po pogodbenem dogovoru, ali drugo, je na splošno prepovedano, razen če pristojni organ ne izda dovoljenja v skladu z ustrezno izjemo, določeno v uredbi (glej tudi del X o izjemah).
50. Obresti, ki se natečejo od zamrznjenega računa, in plačila, zapadla na podlagi predhodnih pogodb, sporazumov ali obveznosti, pa se lahko vknjižijo na ta račun brez predhodnega dovoljenja¹⁴.
51. Razen teh primerov potrebuje predhodno dovoljenje tudi tretja stran, ki želi prenesti sredstva določeni osebi. Finančni ali kreditni instituciji v EU, ki prejme sredstva, ki jih je tretja oseba prenesla na zamrznjen račun, je dovoljeno, da takšna sredstva vknjiži v dobro tega računa brez predhodnega dovoljenja¹⁵. Če oseba prenese sredstva na zamrznjen račun brez predhodnega dovoljenja, a trdi, da je šlo za pomoto, bo morala zaprositi za dovoljenje, da se ji sredstva vrnejo, s čimer se pristojnemu organu omogoči, da preveri to trditev. Vseeno pa lahko finančna institucija popravi brez dovoljenja v svojem računovodskem sistemu lasten prenos sredstev na zamrznjen račun, če je do tega prišlo po pomoti.
52. Nacionalna zakonodaja lahko določa postopke za ravnanje s sredstvi, ki so predmet poskusa prenosa, ki krši omejevalne ukrepe.

¹⁴ Glej smernice, odstavek 83, pododstavek 2.

¹⁵ Glej smernice, odstavek 84.

VII. Gospodarski viri

(a) Zamrznitev gospodarskih virov, ki pripadajo, so v lasti, z njimi razpolaga ali jih nadzira določena oseba ali subjekt

53. Gospodarski viri se zamrznejo, da bi se preprečila njihova uporaba kot vzporedno ali nadomestno plačilno sredstvo in da bi se preprečilo izogibanje zamrznitvi sredstev. Pristojni organi naj bi zaradi tega predvsem preprečevali, da zadevne osebe in subjekti ne pridobijo finančnih ali gospodarskih koristi (npr. sredstev, blaga ali storitev) iz gospodarskih virov. Preprečevanje potrošniške, osebne uporabe gospodarskih virov pa ni zaželeno niti predvideno.
54. Uredbe ne prepovedujejo določeni osebi osebne uporabe zamrznjenih gospodarskih virov (npr. prebivanje v lastni hiši ali vožnja lastnega avtomobila), za katero torej ni potrebno dovoljenje. Premoženje, ki je primerno le za osebno rabo ali potrošnjo in ga določena oseba torej ne more uporabiti za pridobitev sredstev, blaga ali storitev, ni zajeto v opredelitvi "gospodarskih virov". Zaradi tega ga torej uredbe ne zajemajo, prav tako pa ni potrebno dovoljenje, da se ga da določeni osebi na razpolago.
55. Če pa bi uporaba zamrznjenih gospodarskih virov pripeljala do gospodarske dejavnosti, ki bi lahko imela za posledico, da določena oseba pridobi sredstva, blago ali storitve (npr. če določena oseba skuša dati v najem svojo hišo ali svoj avtomobil uporabljati kot taksi), bo predhodno dovoljenje potrebno.
56. Za vsakršno uporabo gospodarskih virov, najsi bo s strani določene osebe ali druge osebe, ki razpolaga s takšnimi sredstvi ali jih nadzira, s katero bi se lahko zadevni osebi priskrbela sredstva, blago ali storitve, je potrebno predhodno dovoljenje. Skupno lastništvo gospodarskih virov ne izniči te zahteve, čeprav premoženje tretje strani kot take po uredbah ni zamrznjeno.

(b) Dajanje gospodarskih virov na razpolago

57. Dajanje gospodarskih virov na razpolago določeni osebi ali subjektu, vključno z darili, prodajo, menjavo ali vračilom gospodarskih virov, s katerimi razpolaga ali jih nadzira tretja stranka, zadevnemu lastniku, je prepovedano, če pristojni organ ni izdal dovoljenja v skladu z ustrežno uredbo.
58. Dajanje na razpolago premoženja, ki je primerno le za osebno uporabo ali potrošnjo in ga določena oseba torej ne more uporabiti za pridobitev sredstev, blaga ali storitev, ne velja za "dajanje gospodarskih virov na razpolago" v smislu uredb in zaradi tega zanj ni potrebno dovoljenje (glej tudi del X o izvzetjih).
59. Izraz „dajati na voljo gospodarske vire“, ki ni opredeljen v uredbah, ima po razlagi Sodišča širok pomen. Ne gre za posebno pravno opredelitev, pač pa vključuje vsa dejanja, za katera je na podlagi veljavnega nacionalnega prava potrebna izvršitev, da bi oseba dejansko pridobila pravico do popolnega razpolaganja z zadevnim gospodarskim virom. Prepoved dajanja gospodarskih virov na voljo se uporablja za vsako dajanje gospodarskih virov na voljo, ne glede na protidajatev. Zaradi tega ni pomembno, ali se gospodarski viri dajo na voljo ob plačilu protidajatve, ki bi lahko štela za ustrezno¹⁶.
60. Ukrepi zamrznitve ne zahtevajo od oseb, ki razpolagajo z gospodarskimi viri v lasti določene osebe ali subjekta (npr. če je bil odobren najem premoženja ali če so bile premičnine izročene kot poroštvo) ali pa jih nadzirajo, da vrnejo takšne gospodarske vire njihovem lastniku, za tovrstno nadaljnje razpolaganje ali nadzor pa ni potrebno dovoljenje. Vendar pa je od trenutka zamrznitve takšnih gospodarskih virov potrebno predhodno dovoljenje za kakršenkoli nov pogodbeni dogovor v zvezi z njihovo uporabo ali ravnanjem z njimi.

¹⁶ Sodba v zadevi Möllendorf, EU:C:2006:596, točke 51, 56, 58 in 59.

61. Uredbe ne prepovedujejo oskrbe gospodinjstva s komunalnimi storitvami, kot so plin, električna energija, voda in telefonske povezave, saj zaradi njihove potrošniške narave niso prenosljive.

VIII. Lastništvo in nadzor

Lastništvo

62. Pri oceni, ali je pravna oseba ali subjekt v lasti druge osebe ali subjekta, se upošteva merilo lastništva več kot 50 % lastniških pravic subjekta ali lastništva večinskega deleža v njem¹⁷. Če je to merilo izpolnjeno, se šteje, da je pravna oseba ali subjekt v lasti druge osebe ali subjekta.

Nadzor

63. Pri oceni, ali je pravna oseba ali subjekt pod nadzorom druge osebe ali subjekta, bodisi samostojnim nadzorom ali nadzorom v dogovoru z drugim delničarjem ali drugo tretjo stranjo, se med drugim lahko upoštevajo naslednja merila:
- (a) imeti pravico ali pristojnost za imenovanje ali odpoklic večine članov upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa take pravne osebe ali subjekta;
 - (b) imenovati, zgolj na podlagi uveljavljanja glasovalnih pravic, večino članov upravnih, vodstvenih ali nadzornih organov pravne osebe ali subjekta, ki so svoje funkcije opravljali v preteklem finančnem letu in jih opravljajo tudi v tekočem finančnem letu;
 - (c) nadzorovati, samostojno ali v dogovoru z drugimi delničarji ali člani pravne osebe ali subjekta, večino glasovalnih pravic delničarjev ali članov v tej pravni osebi ali subjektu;

¹⁷ Merilo iz opredelitve pojmov v Uredbi št. 2580/2001.

- (d) imeti pravico do izvajanja prevladujočega vpliva nad pravno osebo ali subjektom v skladu z dogovorom, sklenjenim s to pravno osebo ali subjektom, ali v skladu z določbo v statutu tega podjetja, kadar zakonodaja, ki ureja tako pravno osebo ali subjekt, to dopušča;
- (e) imeti pristojnost za uveljavljanje pravice do izvajanja prevladujočega vpliva iz točke (d) in ne biti lastnik te pravice¹⁸;
- (f) imeti pravico uporabljati vsa premoženjska sredstva pravne osebe ali subjekta ali del teh sredstev;
- (g) voditi posle pravne osebe ali subjekta na enotni podlagi in objavljati konsolidirane zaključne račune;
- (h) skupaj in solidarno porazdeliti finančne obveznosti pravne osebe ali subjekta ali jamčiti zanje.

64. Če je katero od teh meril izpolnjeno, se šteje, da je pravna oseba ali subjekt pod nadzorom druge osebe ali subjekta, razen če ni mogoče dokazati nasprotnega za vsak posamezni primer.
65. Izpolnjevanje zgornjih meril za ugotavljanje lastništva ali nadzora se lahko izpodbija za vsak posamezni primer.

Posredno dajanje sredstev ali gospodarskih virov na razpolago osebam in subjektom s seznama

66. Če se v skladu z navedenimi merili ugotovi lastništvo ali nadzor, se dajanje sredstev ali gospodarskih virov na razpolago pravnim osebam ali subjektom, ki niso na seznamu in jih ima oseba ali subjekt s seznama v lasti ali pa jih nadzira, načeloma šteje za posredno dajanje sredstev ali gospodarskih virov na razpolago osebi ali subjektu s seznama, razen če je glede na posamezen primer z uporabo analize tveganja in ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin, vključno s spodaj navedenimi merili, mogoče upravičeno ugotoviti, da zadevna oseba ali subjekt s seznama ne bo uporabil zadevnih sredstev ali gospodarskih virov oziroma da mu ti ne bodo namenjeni.

¹⁸ Vključno v obliki navideznih družb.

Med drugim je treba upoštevati naslednja merila:

- (a) datum in naravo pogodbenih razmerij med zadevnimi subjekti (na primer prodajne ali nakupne pogodbe ali pogodbe o delitvi dobička);
- (b) pomen sektorja dejavnosti subjekta, ki ni na seznamu, za subjekt s seznamom;
- (c) značilnosti sredstev ali gospodarskih virov, ki se dajo na razpolago, vključno z njihovo morebitno uporabo v praksi s strani subjekta s seznamom in z možnostjo njihovega prenosa temu subjektu.

67. Če oseba ali subjekt, ki ni na seznamu, uporablja gospodarski vir za ustvarjanje dobička, ki se morda delno distribuira delničarju s seznamom, to samo po sebi ne šteje, kot da je bil uporabljen v korist osebe ali subjekta s seznamom.
68. Treba je opozoriti, da lahko posredno dajanje sredstev ali gospodarskih virov na razpolago osebam ali subjektom s seznamom vključuje tudi dajanje teh sredstev ali virov na razpolago osebam ali subjektom, ki jih subjekti s seznamom nimajo v lasti ali jih ne nadzirajo.

Izvzetje od odgovornosti

69. Našteti elementi ne vplivajo na določbe o izvzetju od odgovornosti, ki so navedene v ustreznih pravnih aktih.

Izmenjava informacij

70. Ustrezne uredbe EU¹⁹ določajo, da so države članice v skladu s pravom EU zavezane izmenjavi ustreznih informacij, s katerimi razpolagajo; takšna izmenjava informacij prispeva k lažji izvedbi navedenih ocen. Kadar ima pristojni organ države članice informacije o tem, da je pravna oseba ali subjekt, ki ni na seznamu, v lasti ali pod nadzorom osebe ali subjekta s seznama, ali kakršne koli informacije, ki bi lahko vplivale na učinkovito izvrševanje prepovedi posrednega dajanja sredstev ali gospodarskih virov na razpolago, bi morala zadevna država članica v skladu z nacionalno zakonodajo izmenjati zadevne informacije z drugimi državami članicami in Komisijo.
71. Brez poseganja v veljavna pravila o poročanju, zaupnosti in poklicni skrivnosti bi moral gospodarski subjekt, ki ve, da je pravna oseba ali subjekt, ki ni na seznamu, v lasti ali pod nadzorom osebe ali subjekta s seznama, o tem neposredno ali prek države članice obvestiti pristojni organ zadevne države članice in Komisijo.

Predlogi za uvrstitev na seznam

72. Zadevne države članice po potrebi tudi predlagajo, da se na seznam uvrsti pravna oseba ali subjekt, za katerega je ugotovljeno, da je v lasti ali pod nadzorom osebe ali subjekta, ki je že na seznamu.

¹⁹ Na primer člena 40 in 44 Uredbe (EU) št. 267/2012 o omejevalnih ukrepih proti Iranu ter člena 29 in 30 Uredbe (EU) št. 36/2012 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Siriji.

IX. Določeni pravni subjekti

73. V primeru, da se določi pravni subjekt in je treba uveljaviti ukrepe zamrznitve, se obstoj tega subjekta kot takega ne prepove. V primeru podjetja bo zamrznitev njegovega premoženja vplivala na njegovo delovanje in imela neposredne posledice za tretje osebe, na primer zaposlene, upnike in druge, ki morda nimajo nič opraviti s tem, da je bil subjekt uvrščen na seznam. Pri poslovanju s takšnim subjektom mu je na splošno treba dati na razpolago sredstva ali gospodarske vire ali spremeniti obliko njegovih sredstev ali gospodarskih virov, oboje pa je prepovedano oziroma je za to potrebno predhodno dovoljenje pristojnih organov.
74. V primerih, ko se zamrznitev premoženja nanaša na sredstva in gospodarske vire kreditne ali finančne institucije, se za sprostitev sredstev z računov, ki jih imajo osebe ali subjekti, ki jih ukrepi ne zadevajo, v zadevni kreditni ali finančni instituciji uporabi izjema „predhodnih pogodb“, če je bil račun odprt pred datumom uvrstitve zadevnega subjekta na seznam.²⁰
75. Glede nadaljevanja dejavnosti določenega pravnega subjekta in zaradi preprečevanja zlorab sredstev je treba določiti ustrezne pogoje, ki jih je treba še oblikovati. Med te pogoje se lahko vključijo ukrepi, s katerimi se zagotovi upravljanje subjekta na način, ki ne bo ogrozil zamrznitve sredstev in gospodarskih virov ter prepovedi glede dajanja na razpolago sredstev in gospodarskih virov. Države članice bodo nadalje preučile, kako bi to izvedle v praksi. Za ponovno prosto delovanje brez omejitev je potrebno črtanje s seznama.

X. Izjeme

76. Pristojni organ, ki ukrepa v skladu s črko in duhom uredb, pri odobritvi izjem upošteva temeljne pravice določenih oseb in subjektov. V skladu s posebnimi odstopanji, določenimi v ustreznih uredbah, lahko pristojni organi upoštevajo naslednje:

²⁰ Točka 28 smernic.

- osnovne potrebe določenih oseb, vključno s plačili za živila, najemnino ali hipoteko, zdravila in zdravstveno oskrbo, davke, zavarovalne premije in pristojbine za storitve javnih gospodarskih služb;
- pravico do obrambe v zvezi izdatki, povezanimi z zagotavljanjem pravnih storitev;
- lastninsko pravico določene osebe ali subjekta (ko zamrznitev premoženja ne vpliva na lastništvo določene osebe ali subjekta, temveč na možnost uporabe sredstev):
- lastninsko pravico nedoločene pravne osebe ali subjekta, ki hrani zamrznjena sredstva;
- lastninsko pravico določene osebe ali subjekta in tudi nedoločene osebe ali subjekta v razmerju do pogodb, sklenjenih med njimi pred uvrstitvijo na seznam;
- mednarodno pravo o diplomatskih in konzularnih odnosih;
- varnost ljudi in varstvo okolja ali
- humanitarne namene, kot so zagotavljanje ali lajšanje zagotavljanja pomoči, vključno z zdravili in hrano, ali premestitev humanitarnih delavcev in s tem povezana pomoč ali za evakuacijo iz ciljne države.

77. Finančni omejevalni ukrepi ne vplivajo na svobodo določene osebe do dela. Za plačilo za takšno delo pa je vseeno potrebno dovoljenje. Pristojni organ naj bi opravil ustrezne poizvedbe (npr. da se potrdi zaposlitev) in postavil ustrezne pogoje, da se prepreči izogibanje ukrepom. V takšnih okoliščinah naj bi dovoljenje običajno predvidevalo, da se plačila nakazujejo na zamrznjen račun. Vsa plačila v gotovini bi bilo treba izrecno dovoliti. Dovoljenje naj bi prav tako omogočilo običajne odbitke za prispevke za socialno varnost in davke²¹. Dovoljenje je potrebno tudi, da se določeni osebi da na razpolago socialna podpora.

²¹ Odbitke za prispevke za socialno varnost in davke je mogoče odobriti na podlagi izjeme za osnovne izdatke (glej smernice, odstavek 83, pododstavek 1).

Prenos sredstev med kreditnimi in finančnimi institucijami EU ter kreditnimi in finančnimi institucijami v tretji državi v zvezi z nekaterimi obveznimi pristojbinami ali pristojbinami za nujne primere

78. Če uredbe prepovedujejo prenos sredstev med finančnimi in kreditnimi institucijami EU na eni strani ter kreditnimi in finančnimi institucijami v tretji državi na drugi strani, bi to moralo vplivati na stroške storitev, opravljenih s strani vlade te tretje države v povezavi s preleti ali pristanki v sili zračnih plovil, ki so v lasti ali upravljanju osebe, registrirane v EU, pod pogojem, da (i) se plačilo niti posredno niti neposredno ne izplača določeni osebi ali subjektu ali v korist tej osebi ali subjektu ter da (ii) plačilo upošteva vse obveznosti obveščanja ali pridobitve dovoljenja, določene v veljavnih pravnih aktih.
79. Če uredbe prepovedujejo prenos sredstev med finančnimi in kreditnimi institucijami EU na eni strani ter kreditnimi in finančnimi institucijami v tretji državi na drugi strani, bi to moralo vplivati na stroške storitev, opravljenih za vstop v sili v pristanišče te tretje države ladij, ki so v lasti ali upravljanju osebe, registrirane v EU, pod pogojem, da (i) se plačilo niti posredno niti neposredno ne izplača določeni osebi ali subjektu ali v korist tej osebi ali subjektu ter da (ii) plačilo upošteva vse obveznosti obveščanja ali pridobitve dovoljenja, določene v veljavnih pravnih aktih.

XI. Vodilo pri obravnavi zahtevkov za izvzetja

80. Določene osebe in subjekti lahko zaprosijo za dovoljenje za uporabo njihovih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov, na primer, če želijo izpolniti obveznosti do upnika. Vendar pa se določene osebe in subjekti ne morejo sklicevati na ukrepe zamrznitve kot izgovor za neizpolnjevanje obveznosti, če niso zaprosili za dovoljenje.

81. Sredstva, ki se v imenu osebe ali subjekta na seznamu prenesejo z banke, ki ni v EU, v povezavi s plačilom državljanu ali subjektu EU za opravljene storitve ali dobavljeno blago, preden je bila oseba/subjekt, ki je zahtevala prenos, uvrščena na seznam, se lahko načeloma dovolijo, če je na podlagi ocene za vsak primer posebej ugotovljeno naslednje: (i) prenos je namenjen državljanu/subjektu EU, (ii) prenos se opravi za plačilo storitev ali blaga, opravljenih oziroma dobavljenega, preden je bila oseba/subjekt, ki zahteva prenos, uvrščena na seznam, (iii) plačilo se ne izplača osebi ali subjektu na seznamu ali v korist tej osebi ali subjektu ter (iv) plačilo se ne izvede z namenom izogibanja omejevalnim ukrepom.
82. Zainteresirane strani prav tako lahko zaprosijo za dovoljenje za dostop do zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov v skladu z nacionalnimi postopki. Določena oseba naj bi bila, kolikor je to mogoče, obveščena o takšnih zahtevkih. Postopek za izdajo dovoljenja ne izključuje običajnih postopkov, potrebnih za določitev veljavnosti zahtevkov do določene osebe ali subjekta, dovoljenje pa samo po sebi ne daje pravice. Pri obravnavanju takšnih zahtevkov naj bi pristojni organi med drugim upoštevali dokaze, ki jih priskrbita upnik in določena oseba ali subjekt glede tega, ali obstaja pravna obveznost (pogodbena ali določena z zakonom) za zagotovitev sredstev ali gospodarskih virov, obenem pa naj bi preučili, če obstaja nevarnost izogibanja ukrepom (npr. če vezi upnika z določeno osebo ali subjektom dajejo povod za sum).
83. Oseba ali subjekt, ki želi dati določeni osebi ali subjektu na razpolago sredstva ali gospodarske vire, mora zaprositi za dovoljenje, razen v posebnih primerih, ko velja zagotovitev sredstev ali gospodarskih virov za izjemo po veljavni uredbi. Pri obravnavi takšnih zahtevkov naj bi pristojni organi med drugim upoštevali dokaze, ki se priskrbijo glede utemeljenosti zahtevka, obenem pa naj bi tudi presodili, ali so vezi prosilca z določeno osebo ali subjektom takšne narave, da bi lahko posumili na njuno sodelovanje v namen izogibanja²² ukrepom zamrznitve.

²² Glej tudi sodbo v zadevi *Mohsen Afrasiabi in drugi*, EU:C:2011:874, točke 60–62 in 68. Za razlago zveze „zavestno in namerno“, uporabljene v zvezi z izogibanjem, glej točko 68 iste sodbe.

84. Pri obravnavanju zahtevkov za dovoljenje za uporabo zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov ali za dajanje na razpolago sredstev ali gospodarskih virov naj bi pristojni organi opravili kakršnekoli nadaljnje poizvedbe, ki bi se jim zdele ustrezne glede na okoliščine, med drugim bi se lahko posvetovali tudi z drugimi zainteresiranimi državami članicami. Prav tako naj bi pristojni organi upoštevali pogoje ali nadzorne ukrepe, s katerimi bi se izognilo temu, da se sproščena sredstva ali gospodarski viri uporabijo v namene, ki niso združljivi z namenom izvzetja. Na primer, neposredna bančna nakazila imajo prednost pred gotovinskimi plačili.
85. Kjer je to potrebno, naj bi se ob odobritvi dovoljenja predvideli tudi ustrezni pogoji ali omejitve (npr. glede količine ali vrednosti sredstev ali gospodarskih virov, ki bi se lahko dali na razpolago vsak mesec), in sicer ob upoštevanju meril, določenih v uredbah. Vsa dovoljenja naj bi bila izdana v pisni obliki in pred uporabo zadevnih sredstev ali gospodarskih virov oziroma njihovim dajanjem na razpolago.
86. Po uredbah morajo pristojni organi obvestiti osebo, ki vloži zahtevek, in druge države članice, ali je bilo zahtevku ugodeno²³. Takšna izmenjava informacij omogoča državam članicam, da usklajujejo odobritev izvzetij v okoliščinah, ko so sredstva ali gospodarski viri določene osebe zamrznjeni v več kot eni državi članici.

²³ Uredba (ES) št. 2580/2001 prav tako zahteva, da se ta informacija zagotovi katerikoli drugi osebi, organu ali subjektu, za katerega je znano, da ga to neposredno zadeva. To bi lahko bila najboljša praksa tudi v primerih, kjer uredbe tega ne zahtevajo.

C. Prepovedi dobave blaga

87. Če uredba določa in zahteva ureditev za izdajanje dovoljenj, bi moral pristojni organ v primeru zavrnitve prošnje za dovoljenje o tem obvestiti druge pristojne organe in Komisijo. V nekaterih uredbah obveznost uradnega obveščanja o zavrnitvi prošnje za dovoljenje ni izrecno navedena, kljub temu pa bi si pristojni organi morali prizadevati za uradno obveščanje o zavrnitvi dovoljenj, da se zmanjša tveganje za izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

D. Usklajevanje in sodelovanje

88. Države članice bi morale zagotoviti učinkovite nacionalne mehanizme usklajevanja in komunikacije med vsemi ustreznimi vladnimi agencijami, organi in službami, ki so pristojni na področju omejevalnih ukrepov, na primer ministrstva, enote za finančni nadzor, finančni inšpektorji, obveščevalne in varnostne službe, pravosodni organi, javno tožilstvo in drugi organi kazenskega pregona, kjer je to ustrezno.
89. Usklajevanje bi moralo omogočiti hitro razpolaganje z obveščevalnimi podatki in na podlagi teh ukrepanje s strani drugih udeleženih akterjev. Poleg tega bi morale biti poizvedbe, kjer je to mogoče, osredotočene na situacije, povezane z velikim tveganjem. Takšen pristop na podlagi obveščevalnih podatkov in ocene tveganja bi lahko prispeval k večji učinkovitosti.
90. Države članice bi si morale izmenjevati informacije, med drugim tudi z drugimi državami članicami, Komisijo, ESZD, Europolom, Eurojustom, FATF, odbori za sankcije, ki jih ustanovi Varnostni svet ZN (vključno z odborom, ustanovljenim na podlagi Resolucije 1267 (1999) v zvezi z Al Kajdo), in Protiterorističnim odborom VSZN, kjer je to ustrezno.²⁴

²⁴ Glej tudi točko 17 Priloge I k smernicam (neuradni forum za razprave o vprašanjih izvajanja).

91. Treba bi bilo poskrbeti za postopke usklajevanja in izmenjave informacij ter tako zagotoviti, da se informacije, na katerih bi lahko temeljil predlog za uvrstitev na seznam ali za črtanje z njega, pošiljajo brez nepotrebnih zamud. Takšne postopke bi bilo treba vzpostaviti na nacionalni ravni znotraj držav članic in med državami članicami ter po potrebi tudi med EU, tretjimi državami, ZN in drugimi ustreznimi mednarodnimi organizacijami.

Analiza finančnih računov

92. Države članice naj bi zagotovile, da ustrezne agencije ali službe analizirajo finančne transakcije, povezane z računi določenih oseb ali subjektov. Druge države, mednarodne organizacije in ustrezni organi EU, pristojni za področje financiranja terorizma, na primer Europol, naj bi bili obveščeni o rezultatih takšnih analiz, kolikor je to pravno mogoče. Države članice naj bi imele v ta namen pripravljene ustrezne postopke. V nekaterih uredbah so izrecno navedene analize sumljivih pravnih poslov s strani pristojnih organov po priglasitvi finančnim institucijam²⁵.

Povezanost in dialog s finančnim sektorjem o ukrepih zamrznitve

93. Države članice naj bi v zvezi z izvajanjem ukrepov zamrznitve razvile strukturiran dialog in sodelovanje z ustreznimi zasebnimi organizacijami, ki spadajo pod njihovo pristojnost, na primer s kreditnimi in finančnimi institucijami, da bi zagotovile učinkovito izvajanje, optimizirale instrument omejevalnih ukrepov in skušale olajšati upravno breme teh organizacij, kolikor je to mogoče.

²⁵ Glej člen 30(6)(d) Uredbe Sveta (EU) št. 267/2012 z dne 23. marca 2012 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 961/2010.

94. Komisija ter, če je ustrezno, ESZD in Svet bodo z ustreznimi finančnimi organizacijami vzdrževali dialog na ravni EU o vprašanjih izvajanja in zakonodajnih vprašanjih. V primerih financiranja terorizma si bodo države članice prizadevale tudi, da bodo finančnemu sektorju zagotovile ustrezne (in pravočasne) informacije in povratne informacije, kjer je to mogoče, tudi obveščevalne narave, ter posodobljene informacije o vzorcih financiranja terorizma.
95. Države članice bi lahko premislile tudi o vzpostavitvi kanalov za zagotavljanje smernic in nasvetov zakonodajalcem na finančnem področju ter kreditnim in finančnim institucijam.

Razširjanje informacij o ukrepih zamrznitve med druge osebe

96. Države članice naj bi organizacije gospodarskih subjektov, ki ne spadajo v finančni sektor, in javnost obveščale o obstoju finančnih omejevalnih ukrepov, zlasti glede prepovedi dajanja sredstev in gospodarskih virov na razpolago določenim osebam, ob čemer naj bi razložile podrobnosti glede teh ukrepov.

Instrumenti uporabe

97. Komisija naj bi nadaljevala zagotavljanje dostopa javnosti (zlasti kreditnih in finančnih institucij) do "elektronskega zbirnega seznama ciljnih finančnih sankcij" (*electronic-Consolidated Targeted Financial Sanctions List* (e-CTFSL)), kakor sta ga sestavila Komisija in evropski kreditni sektor.
98. Komisija naj bi zagotovila, da se seznam redno posodablja.
99. Države članice naj bi, kjer je to ustrezno, zagotovile dostop javnosti (zlasti kreditnih in finančnih institucijam ter drugih ustreznih gospodarskih akterjev) do ustreznih informacij glede nacionalnih ukrepov, vključno z določitvijo oseb in sodnimi nalogi, na primer v zvezi s t. i. domačimi teroristi.

Ocenjevanje

100. Ocenjevanje učinkovitosti omejevalnih ukrepov EU je pomembno, pri njem pa naj bi se upoštevale povratne informacije na primer s strani držav članic, Komisije, ESZD, vodij misij EU, carinskih organov, zasebnega sektorja, ZN in drugih ustreznih institucij.
101. Države članice naj bi si prizadevale, da vzpostavijo ustrezne nacionalne postopke ocenjevanja, zlasti učinkovitosti nacionalnega ukrepanja pri uporabi omejevalnih ukrepov, med drugim ob upoštevanju rezultatov dialoga z zasebnim sektorjem²⁶.
102. Rezultati takšnega ocenjevanja naj bi se po potrebi sporočali Relexu/Organu za sankcije.
-

²⁶ V skladu s priporočiloma št. 6 in 7 Mednarodnih standardov boja proti pranju denarja ter financiranju terorizma in širjenju orožja.